

Διάρκεια 1 διδακτική ώρα για κάθε τμήμα.

Στόχοι

Πρόκειται ως επί το πλείστον για μεταγνωστική δραστηριότητα, υπό την έννοια ότι χρησιμοποιήθηκε για να επιβεβαιώσει την επίτευξη στόχων που τέθηκαν σε προηγούμενες δραστηριότητες. Οι στόχοι αυτοί αφορούσαν στη γνώση των σπόρων με διάκριση στα είδη και τα χαρακτηριστικά τους, στην οργάνωση του υλικού (σπόροι) για παρουσίαση, την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων και την ικανοποίηση της ανάγκης για διάκριση και συμμετοχή σε σύνολο με συγκεκριμένα ενδιαφέροντα.

Υλικά- Εργαλεία

Χρησιμοποιήθηκε μεγάλη ποικιλία σπόρων από όλο το φάσμα των φυτών (πόες, θάμνοι, δέντρα), δοχεία και φάκελοι για τον διαχωρισμό τους, καρτελάκια με τα ονόματα των ειδών και των ποικιλιών, μεγεθυντικοί φακοί για την παρατήρηση των σπόρων, ιδιαίτερα των πολύ μικρών, χάρακες για τη μέτρηση των διαστάσεων των σπόρων, ψηφιακή ζυγαριά κουζίνας και θρανία πάνω στα οποία εκτέθηκαν οι σπόροι.

Περιγραφή

Στα πλαίσια του (περιβαλλοντικού) προγράμματος «Ο κήπος μας, ο πλούτος μας» συγκεντρώσαμε μεγάλη ποσότητα και ποικιλία σπόρων, την οποία αποφασίσαμε να μοιραστούμε με άλλα τμήματα του σχολείου που εκπονούν αντίστοιχα προγράμματα.

Προηγήθηκε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των τμημάτων, ώστε να δούμε πόσα τμήματα ήταν πρόθυμα να συνεργαστούν και κατόπιν οι μαθητές χωρίστηκαν μεταξύ τους σε τόσες ομάδες, όσες ήταν απαραίτητο ώστε όλοι οι μαθητές να έχουν συμμετοχή σε μία παρουσίαση- ανταλλαγή. Κατά το χωρισμό των ομάδων δεν χρειάστηκε παρέμβαση του δασκάλου, αφού σε κάθε ομάδα (των τεσσάρων μαθητών, όπως εξελίχθηκε η δραστηριότητα από το ενδιαφέρον των υπόλοιπων τμημάτων) υπήρχαν δύο τουλάχιστον μαθητές που μπορούσαν να διεκπεραιώσουν πολύ καλά το έργο που τους ανατέθηκε.

Οι μαθητές έστησαν στο προαύλιο θρανία, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένας πάγκος, πάνω στον οποίο τοποθέτησαν ταξινομημένα τους σπόρους και καλέσαμε το πρώτο τμήμα με το οποίο θα γινόταν ανταλλαγή.

Η ομάδα των μαθητών που διενεργούσε την παρουσίαση - ανταλλαγή στέκονταν από την πίσω πλευρά του πάγκου, έχοντας πίσω της την ομάδα που θα έκανε την επόμενη παρουσίαση. Μπροστά και στο πλάι του πάγκου, σε ημικύκλιο στέκονταν οι «φιλοξενούμενοι» μαθητές και πίσω τους οι υπόλοιποι μαθητές της τάξης.

Οι μαθητές που έκαναν την παρουσίαση διευκρίνιζαν στους φιλοξενούμενους τους όρους «σπόρος» και «καρπός», τους βοηθούσαν να κατανοήσουν ότι δεν έχουν όλα τα φυτά ίδιους σπόρους και να αντιληφθούν τις διαφορετικές μορφές τους και τους λόγους που είναι διαφορετικοί. Τους καλούσαν να χρησιμοποιήσουν τις αισθήσεις τους και τους μεγεθυντικούς φακούς, για να αντιληφθούν πως οι σπόροι διαφέρουν ως προς το μέγεθος, το σχήμα και το χρώμα.

Χρησιμοποιούσαν τους χάρακες για να μετρούν τις διαστάσεις των σπόρων και τη ζυγαριά κουζίνας, για να δείξουν τη διαφορά βάρους ανάμεσα στους διάφορους σπόρους.

Διασαφήνιζαν τους όρους «υβρίδιο», «βιολογική» και «ντόπια ποικιλία», επεξηγούσαν την έννοια «βλαστική ικανότητα» και παρείχαν πληροφορίες για τον τρόπο προμήθειας των συγκεκριμένων σπόρων, για τους τρόπους συλλογής και ασφαλούς αποθήκευσης σπόρων, έδιναν οδηγίες σποράς (τρόπος, χρόνος, συνθήκες περιβάλλοντος, αποστάσεις, βάθος σποράς, απαιτούμενος χρόνος βλάστησης, κλπ) και πληροφορίες για τη βιολογία και την καλλιέργεια των φυτών που θα προκύψουν.

Απαντούσαν σε ερωτήσεις των «φιλοξενούμενων» μαθητών και προχωρούσαν σε ανταλλαγές σπόρων της τάξης με σπόρους που είχαν φέρει οι άλλοι μαθητές, κάνοντας ερωτήσεις και αντλώντας πληροφορίες για τους σπόρους που αντάλασσαν.

Σε περίπτωση που οι «φιλοξενούμενοι» μαθητές δε βοηθούσαν την εξέλιξη της διαδικασίας με τη στάση τους, οι μαθητές της τάξης (που βρίσκονταν πίσω από αυτούς) έκαναν ερωτήσεις ώστε να υποστηριχθεί η παρουσίαση, ενώ σε περίπτωση που η ομάδα η οποία έκανε την παρουσίαση αδυνατούσε να απαντήσει σε κάποια ερώτηση, έπαιρνε το λόγο η ομάδα που βρίσκονταν πίσω της, η οποία ήταν παράλληλα επιφορτισμένη και με την τήρηση της τάξης. Στα πολύ δύσκολα την απάντηση αναλάμβανε ο εκπαιδευτικός.

Ιδιαίτερη μνεία γινόταν για τους σπόρους που αγοράσαμε διαδικτυακά (δραστηριότητα που εντυπωσίασε του μαθητές, αφού στο σύνολό τους δεν είχαν προηγούμενη εμπειρία ηλεκτρονικού εμπορίου). Επειδή στη συγκεκριμένη δραστηριότητα το κόστος αγοράς το επωμίσθησαν οι μαθητές οι οποίοι συνεισέφεραν από κάποιο μικροποσό ο καθένας, χρησιμοποιήθηκε ως αφορμή για την εμπλοκή και απλών μαθηματικών προβλημάτων στην όλη διαδικασία της παρουσίασης.

Η εμπλοκή των μαθηματικών, οπσοδήποτε, έγινε και κατά τη σύγκριση του βάρους και των διαστάσεων των σπόρων, ενώ από τα υπόλοιπα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος είναι προφανής η εμπλοκή των φυσικών (της μελέτης περιβάλλοντος για τις μικρότερες τάξεις) και της γλώσσας.

Αξιολόγηση

Η δραστηριότητα είχε μεγαλύτερη επιτυχία από όση υπολόγιζα κατά τον σχεδιασμό της. Η άνεση των μαθητών που έκαναν την παρουσίαση και απαντούσαν σε ερωτήσεις, το ενδιαφέρον που ήταν έκδηλο στα πρόσωπα των «φιλοξενούμενων» μαθητών καθώς και η αυτόματη και σταδιακή απλοποίηση της γλώσσας και της πληροφορίας των ομιλητών όσο μικραίνει η ηλικία του ακροατηρίου ήταν τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης.

Ακολούθησε γραπτή αποτύπωση της εμπειρίας που βίωσαν οι μαθητές, οι οποίοι στο σύνολό τους σχεδόν αναφέρθηκαν στην περηφάνια που ένιωσαν, καθώς και στην έκπληξή τους για το πόσα τελικά γνώριζαν και μάλιστα τόσο καλά ώστε να μπορούν να τα μεταδώσουν.

Μια άλλη πτυχή της δραστηριότητας είναι ότι δημιούργησε δεσμούς ανάμεσα στους μαθητές που την παρακολούθησαν, αφού άρχισαν να ενδιαφέρονται πολύ περισσότερο για τις καλλιέργειες των άλλων τμημάτων. Ειδικά για εμένα, που οι μαθητές με τους οποίους εκπόνησα το πρόγραμμα αποφοίτησαν, όταν την επόμενη χρονιά ανέλαβα ένα από τα τμήματα που είχαν παρακολουθήσει την παραπάνω δραστηριότητα και ξεκίνησα νέο, συναφές, περιβαλλοντικό πρόγραμμα («Από τον κήπο μας, στο πιάτο μας») είχα την αίσθηση ότι δούλευα μαζί τους για δεύτερη χρονιά.

Φωτογραφικό υλικό

Τα παιδιά ανταλλάσσουν σπόρους